

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата педагогічних наук, доцента
Осадчої Тетяни Всеволодівни
на кваліфікаційну наукову працю Го Яньцзюнь
«Формування художньо-дидактичної компетентності
майбутніх викладачів вокалу»,
представлену на здобуття наукового ступеня доктора філософії
зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво),
галузь знань 01 Освіта (Освіта/Педагогіка)

Актуальність дисертаційного дослідження Го Яньцзюнь зумовлена пильною увагою міжнародної спільноти до проблем підготовки педагогічних кадрів у сфері мистецької освіти, у тому разі такого складного її сегмента, як формування фахових компетентностей майбутніх викладачів вокалу. Наявність невідкладної потреби в озброєнні їх комплексом художньо-дидактичних знань, умінь і навичок, формування ціннісно-мотиваційної сфери, відповідних рис особистості, які зможуть забезпечити готовність здобувачів-вокалістів до ефективного здійснення виконавсько-педагогічної діяльності, побільшує своєчасність і доцільність обрання дисертанткою теми «Формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу».

Дисертаційне дослідження входить до тематичного плану науково-дослідної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» та становить частину наукової теми «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми» (реєстраційний номер 0120U002017). Тему дисертаційного дослідження затверджено вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 3 від 25 жовтня 2018).

На підставі аналізу тексту кваліфікаційної наукової праці Го Яньцзюнь «Формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу» можемо говорити про високу **ступінь обґрунтованості наукових положень і висновків**, сформульованих у дисертації, а також достовірність результатів, які забезпечено упорядкуванням термінологічного апарату дослідження й уточненням сутнісного змісту базових понять, як от: вокальна підготовка, вокально-педагогічна діяльність, дидактична компетентність майбутніх магістрів

музичного мистецтва та художньо-дидактична компетентність майбутніх викладачів вокалу. Дисертанткою переконливо обґрунтовано структуру останньої, що складається з трьох компонентів – світоглядно-мотиваційного, вокально-дидактичного, продуктивно-прогностичного.

Особливої теоретичної ваги кваліфікаційній науковій праці Го Яньцзюнь надає запропонована нею модель методики формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу, яка складається з цільового, теоретико-методологічного, процесуально-операціонального та оцінно-результативного блоків.

Серед результатів дослідження на позитивну оцінку заслуговує наявність взаємовідповідності між етапами формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу, педагогічними умовами та метою й змістовим наповненням кожного етапу, зокрема: на дидактико-орієнтаційному етапі завдяки актуалізації позитивної мотивації до набуття художньо-дидактичної компетентності у майбутніх викладачів вокалу відбувалась перевірка впливу означеної умови на художньо-мотиваційну площину світоглядно-мотиваційного контексту формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу; на дидактико-пізнавальному етапі завдяки інтеграції художнього і дидактичного складників підготовки здобувачів-вокалістів здійснювалась перевірка її впливу на когнітивно-праксеологічну площину вокально-дидактичного контексту формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу; на дидактико-реалізаційному етапі завдяки стимулюванню художньо-дидактичного самопроєктування майбутніх викладачів вокалу проводилась перевірка впливу означеної умови на творчо-самопроєктувальну площину продуктивно-прогностичного контексту формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу.

Вагомими результатами дослідження вважаємо й розробку його діагностично-критеріального апарату щодо виявлення рівнів сформованості художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу (самореалізаційний, пошуковий адаптаційний, індиферентний) за допомогою художньо-мотиваційного, когнітивно-праксеологічного і творчо-самопроєктувального критеріїв з відповідними показниками, а також надання їм якісної інтерпретації.

Достовірність результатів дослідження забезпечується і сукупністю вдало обраних дослідницьких методів. Серед них вирізняємо: комплекс загальнонаукових (аналіз, конкретизація,

узагальнення, систематизація), конкретнонаукових аналітичних (поняттєво-термінологічний, проблемний, компаративний, порівняльно-зіставний аналіз) методів, науковий дискурс та моделювання – за їх допомогою узагальнено наукові погляди щодо феномену художньо-дидактичної компетентності, конкретизовано його сутнісний зміст у контексті вокальної педагогіки та обґрунтовано методичні засади вирішення проблеми формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу; комплекс емпіричних методів (педагогічне спостереження, мотиваційно-дидактичний полілог, узагальнення оцінок незалежних експертів, круглий стіл, анкетування, аудіо- та відеодокументування тощо); педагогічний експеримент; низку статистичних методів. Текст дисертації багатий на таблиці й гістограми, в яких узагальнено результати теоретичного й експериментального пошуку.

Схвалення заслуговує чітка й логічна структура дисертації, що складається з анотацій українською та англійською мовами, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (разом 207 найменувань, з них 29 іноземними мовами) та додатків.

Серед **найбільш істотних наукових результатів**, що містяться в дисертації Го Яньцзюнь, відзначаємо теоретичне обґрунтування та інноваційне розв'язання проблеми формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу, а також наукову розробку моделі відповідної методики, в складі якої особливою новизною відзначаються низка педагогічних умов (актуалізації позитивної мотивації до набуття художньо-дидактичної компетентності у майбутніх викладачів вокалу; інтеграції художнього і дидактичного складників підготовки здобувачів-вокалістів; стимулювання в майбутніх викладачів вокалу художньо-дидактичної продуктивності і самопроєктування особистості) та методів їх реалізації.

Науковою новизною відрізняється дефініція художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу як конгломерата художньо-естетичного світогляду, спеціальних теоретичних знань і праксеологічної підготовленості до виконання фахово-педагогічних обов'язків через здатність здійснювати всі види виконавсько-педагогічної діяльності в нестандартних умовах завдяки методичній і вокально-технологічній вправності та спроможності до самопроєктування власної траєкторії досягнення художньо-дидактичної досконалості.

Практичне значення отриманих результатів дослідження полягає в можливості застосування його теоретичних положень, критеріально-діагностичного апарату і практичних результатів в освітньому процесі педагогічних і мистецьких закладів освіти, зокрема у фаховій підготовці майбутніх магістрів музичного мистецтва різних спеціальностей, а також у науково-дослідній роботі здобувачів третього рівня вищої освіти.

Достовірність результатів дослідження підтверджується оприлюдненням й апробацією його основних положень на шістнадцяти міжнародних та загально-українських науково-практичних конференціях, а також на щорічних звітних наукових конференціях аспірантів факультету музичної та хореографічної освіти Університету Ушинського (2019-2022 рр.)

Про достатню **повноту викладу основних результатів** дисертації Го Яньцзюнь у наукових виданнях свідчить наявність основних положень кваліфікаційної наукової праці в 11 публікаціях автора, з яких 3 статті – у наукових фахових виданнях України, а 8 праць апробаційного характеру. **Особистий внесок** здобувача у статті, опублікованій у співавторстві з науковим керівником, є чітко визначеним.

Отже, оцінюючи зміст та завершеність дисертації, констатуємо, що її обсяг та структура відповідають вимогам до кваліфікаційних наукових праць, які подаються на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а зміст підкорений визначеній меті – у ньому послідовно розгортається теоретичне обґрунтування, розроблення та експериментальна перевірка методики формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу. З аналізу тексту дисертації стає очевидним дотримання здобувачем вимог академічної доброчесності в повному обсязі.

Дискусійні положення та зауваги до змісту дисертації.

У цілому позитивно оцінюючи результати кваліфікаційної наукової праці Го Яньцзюнь, висловимо деякі побажання та вказівки щодо її недоліків.

1. Різноманітність ключових слів у дисертаційному дослідженні породжує запитання стосовно оптимального обмеження його наукового апарату. Зокрема, паралельне використання понять «майбутні магістри музичного мистецтва» та «майбутні викладачі вокалу» потребує докладного обґрунтування.

2. Викликає сумніви доцільність розрізнення задекларованих в дослідженні методологічних і методичних засад.

3. Презентабельність дисертації значно б виграла, якби численні порівняльні таблиці й діаграми з результатами експериментального дослідження були представлені в основному тексті, а не винесені в Додатки.

Проте висловлені зауваження й побажання носять дискусійний характер та не впливають на загальну високу оцінку рецензованого дослідження.

Висновок про відповідність кваліфікаційної наукової праці чинним вимогам.

Дисертація «Формування художньо-дидактичної компетентності майбутніх викладачів вокалу» є завершеною науковою працею, в якій її авторкою, Го Яньцзюнь, отримано нові науково обґрунтовані результати, які в сукупності розв'язують конкретне наукове завдання, що має значення для розвитку теорії та методики музичної освіти.

Дисертаційна робота відповідає чинним вимогам п. п. 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка, Го Яньцзюнь, заслуговує на присудження ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри диригентсько-хорової підготовки
Південноукраїнського національного
педагогічного університету
імені К.Д. Ушинського

Тетяна ОСАДЧА

